

# Mluvnické kategorie sloves

- **osoba** = 1., 2., 3.
- **číslo** = jednotné, množné
- **čas** = minulý, přítomný, budoucí
- **způsob** = oznamovací, rozkazovací, podmiňovací (přítomný – by; minulý – byl by)
- **slovesný rod**
  - činný: Já zpívám píseň.
  - trpný: Píseň **je zpívána**. nebo Píseň **se zpívá**. (zvratná podoba slovesa)

## ROD ČINNÝ

Vyjadřuje skutečnost, že činnost provádí aktivně podmět (např. Maruška si hraje.).

## ROD TRPNÝ

Vyjadřuje skutečnost, že se podmět do činnosti aktivně nezapojuje, ale její pouze zasažen (např. Dům byl postaven. – nepostavil se sám).



# SLOVESNÝ VID

## DOKONAVÝ VID

Vyjadřuje ukončený nebo jednorázový děj. Nemůže být v přítomném čase a v budoucím čase u něj nelze použít pomocné „budu“ (např. Upeče buchty. – nelze: Bude upéct buchty.).

## NEDOKONAVÝ VID

Vyjadřuje neukončený nebo probíhající děj. Budoucí čas se tvoří za pomoci tvarů slovesa být (např. Strom se zelená. – Strom se bude zelenat.).

*U podmiňovacího způsobu neurčujeme kategorii času.*

# SLOVESNÁ TŘÍDA

## (3. OSOBA Č. JED.)

Eva nese jelito, íá.

1. -e
2. -ne
3. -je
4. -í
5. -á

# SLOVESNÉ VZORY

## (3. OSOBA Č. JED.)

1. -e = nese, bere, maže, peče, umře
2. -ne = tiskne, mine, začne
3. -je = kupuje, kryje
4. -í = prosí, trpí, sází (pros, trp, sázej)
5. -á = dělá

*Slovesa **být**, **jíst**, **vědět** a **chtít** = nepravidelná slovesa, nelze u nich určit třídu a vzor.*